

Jednou vetou...

• V roku 2000 oslávila Lysica 525. výročie od čias prvej písomnej zmienky o obci.

• Keď v roku 1990 dostali obec právo používať vlastný erb, vybrali si predstaviteľ Lysice preukázateľný odtlačok pečate z 18. storočia, ktorý bol uložený v Krajskom múzeu v Budapešti.

• I keď niekto môže tvrdiť, že je to líška (čomu by napovedal i názov obce), v erbe Lysice je strieborný jeleň v skoku nad zlatou ratolesťou.

• Farbami obce sú žltá, zelená a biela.

• Podľa archeologických vykopávkov sa dá predpokladať, že územie obce bolo osídlené pred viac než 2 000 rokmi.

• V histórii mal názov obce rôzne podoby - Lysizza, Lisezza, Lisicza, ale i Treneskopár či Trenesneladány.

Len to najkrajšie

O potreby cestovného ruchu sa stará aj mikroregión Terehovská dolina. Na jednom z ostatných zasadnutí sa riešili aj otázky náučných chodníkov a cyklotrás. „Tieto u nás nie sú, je tu však bežecká stopa od Lutiš, prakticky až po Zádubnie. Je využívaná, o jej úpravu sa starajú ochranári z Malej Fatry,“ skonštatoval Ernest Durana. V regióne by mali pribudnúť aj vyhlídky s posedením, aby prechádzajúci turisti mohli vychutnať všetky krásy okolitej prírody.

Chváli ich práca

Veľkú pochvalu od zástupcu starostu Lysice Stanislava Tomašova si vyslúžili členovia komisie pre kultúru, školstvo a šport, na čele s Danielou Konvičkovou. Pracuje v školskom klube a svoje skúsenosti z práce s deťmi využíva aj v komisii. „Každý mesiac pripravuje nejaké zaujímavé podujatie a skutočne je s ňou v ich pláne práce nenášli nič, čo neurobili. Skôr je to vždy ešte niečo naviac,“ nešetril slovami chvály Stanislav Tomašov.

Po viac ako dvoch rokoch sme opäť zavítali do Lysice, obce, ktorá leží dvadsaťjeden kilometrov východne od Žiliny, v údolí potoka Lysičanka. Obklopená vrchmi južnej časti Kysuckej vrchoviny, so skvelými podmienkami na letnú i zimnú turistiku, relaxáciu, dovolenku. Už druhé volebné obdobie stojí na jej čele starosta Ernest Durana.

Veľké veci sa robia z tých najmenších

Pri našej prvej návšteve sme hovorili aj o problémoch s dopravou. Aká je situácia dnes?

Na dnešné pomery je to celkom slušné. Autobusy, ktoré kedysi chodili natriekané do posledného miestečka sa už trochu vyprázdňili. Všetky spoje chodia až do dediny. Na nočnú zmenu sem zachádza autobus z Terehovej. Najhoršie je to v sobotu.

Skúste zhodnotiť začiatok tohto volebného obdobia?

Nerobili sa žiadne veľké investičné stavby, akurát sme zastrešili zatekajúcu pristavbu základnej školy a časť oplotenia. Postavili sme tam aj oporný múr. Momentálne svoje úsilie venujeme menším prácam v obci, robí sa regulácia potoka, odvodnenie, rozširujú a upravujú sa cesty. Treba dokončiť aj oplotenie školy.

Čo vás v najbližšom období čaká?

Robíme na dome smútku, pred jeho vchod by sme chceli dať dlažbu a trávové panely. Budeme tam mať i ďalšiu robotu. V dome smútku sme mali nevo-

Ernest Durana

laných návštevníkov, vandalov, ktorí nám tam rozbili dvere. Musíme dať urobiť nové a nie je to lacná záležitosť, stoja okolo 25-tisíc korún. Nedávno sme zariaďovali v škole počítačovú triedu, museli sa tam urobiť nové elektrické rozvody, táto investícia však iste nebude márna. Počítače budú využívať všetci, od najmenších žiakov, až po dospelých. Pokiaľ bude záujem pripravíme aj kurz práce s počítačom.

Ako chcete vyriešiť problémy so školskými zariadeniami?

Všetko bude záležať od toho, či sa nám podarí získať nejaké financie z eurofondov. Naša viziya je taká, že by sme za nejaký čas odstavili základnú školu. Začali sa robiť statické výpočty na budúcu materskú školu, kde by sme chceli urobiť nadstavbu, v ktorej by sa zabezpečovalo vyučovanie pre prvakov a druhakov, aby malé deti nemuseli chodiť autobusom do Belej. Pred nami je však ešte dlhá cesta. Projektovú dokumentáciu a ďalšie záležitosti.

Čo by sa v tom prípade stalo s budovou školy?

Is tou máme svoje zámyery. Je celkom možné, že z nej urobíme penzión pre starých ľudí. Momentálne rekonštruujeme budovu starej materskej školy, kde bude penzión s ubytovacími kapacitami. Neďaleko bude malý športový areál, je celkom možné, že k tomu bude patriť aj stravovacie zariadenie. Prírodné krásy sa u nás dajú obdivovať celý rok.

Úspechy aj problémy sú spoločné

Aj vedeniu obce Lysica robia najväčšie vrásky na čele problémy so školstvom. V budove školy, ktorú postavili v roku 1944 sa učia deti od prvého po štvrtý ročník. Ti starší chodia do školy v Belej. Počet žiakov je stabilný, za posledné dva roky však neprešahol štyridsať. V tomto školskom roku ich bolo 38, k tomu treba pripočítať štyroch učiteľov a dvoch prevádzkových pracovníkov. Je tu aj školský klub a jedáleň. „Na školu nám chýba asi 50-tisíc korún, oveľa horšia situácia je však s materskou školou, kde by sme potrebovali skoro pol milióna. V tom však nie sú peniaze na žiadnu údržbu ani opravy,“ začal rozoberať tento problém Stanislav Tomašov. Už si nemôžu dovoliť taký prepych ako vlani, keď z vlastných finančných zdrojov splynofikovali materskú školu. Do škôly chodí v tomto škol-

Stanislav Tomašov

skom roku 25 detí, i keď kapacitne by mohlo aj viac. Aj oni, spolu so školákmi, často vystupujú na spoločných podujatiach, ktoré pri rôznych príležitostiach pripravuje obec.

Malí školáci z Lysice dosahujú veľmi dobré výsledky. Nielen čo sa týka prospechu v škole. Nata-

lia Konvičková získala 3. cenu v celoslovenskej literárnej súťaži Hfada sa mama a oco so skutočným príbehom Prečo niektoré srdiečka blednú. Michal Durčan sa ocitol medzi nominovanými v súťaži Deti sú číňania. Mária Poliačková obsadila 2. miesto v literárnej súťaži Boecian - môj priateľ a sused, v súťaži Deti sú literárna Žilina bol zasa úspešný Marián Tomasov.

Pozoruhodné sú i ďalšie aktivity školy a školského klubu. Začínajú už v januári tradičným Lysickým školským kráľovstvom - slávnostným zápisom detí do 1. triedy, o ktorom už písali aj v časopise Vychovávateľ. Pokračujú februárovým karnevalom a marcovým literárnym testom. V apríli sa školáci z Lysice stretávajú s poľovníkmi, v máji zasa pripravujú program pre svoje mamičky.

Nová krása starých dreveníc

Dlhé roky bola v obci stavebná uzáva. „Nepatrili sme do strediskovej obce, takže tu sa stavebné povolenia na nové chalupy nevydávali, keď tak v minimálnom počte, napríklad pracovníkom obce alebo vodičom autobusu. Každé bolo treba riadne zdôvodniť. Trvala od šesťdesiatych rokov až do roku 1980,“ objasnil nám situáciu starosta Ernest Durana. Dnes je situácia iná. Ročne vydajú 2-3 stavebné povolenia na nové domy, podstatne viac však na rekonštrukciu starých chalúp. Vláni dala obec vypracovať zástavbový plán v časti Podhrbie, kde by

mal v budúcnosti stáť nových 13 domov. Zatiaľ však nie sú vypracované pozemky, ktoré patria súkromníkom. Vedenie obce počítá s tým, že práve títo vlastníci budú chcieť raz stavať, tak sa na túto eventualitu pripravili už teraz. „Vodu sme tam už dotiahli, ešte musíme urobiť dve cesty, aby sa táto lokalita sprístupnila,“ dodal starosta.

Zaujím o novú výstavbu je v obci evidentný, rovnako aj o rekonštrukciu starých dreveníc. Pri tejto však dbajú, aby sa nenarušil ich pôvodný vzhľad, čo sa im veľmi darí.

Takto sa vlani zabavali na diskoteke deti z Lysice. Podobná ich čaká aj na konci tohto školského roku.

Pozvánka pre všetky deti

Tento kusok strany je určený všetkým deťom z Lysice. Baby a chalani, starosta Ernest Durana vás v mene vedenia obce pozýva na veľké oslavy Medzinárodného dňa detí, ktoré sa budú konať v sobotu 12. júna na ihrisku. Treba sa pripraviť poriadne svaľ

na všetkých veselé i vážne súťaže, a ešte aj prázdne bruška, aby sa vám tam zmestili všetky dobroty, ktoré vyhráte, ale aj guľáš a opokané dobroty. Obľeďte sa športovo, pretože diskoteka nebude. Posuskáme vám, že ju pripravujú až na koniec školského roka.

Niekoľko čísiel zo štatistiky

Pohľady do štatistik neraz prinesú zaujímavé údaje a informácie. Tak sme sa v Lysici dozvedeli, že podľa najnovších súmarov žije v obci 585 obyvateľov, je tu 214 obyvateľských domov, 34 domov, ktoré sa využívajú len cez vikendy. 25 rekreačných chat a 32 chalúp, v ktorých nebýva nik. Respektíve len pride raz za rok vyvetrať. Takmer 10 percent obyvateľov obce sú ľudia, ktorí

majú viac ako 70 rokov. A mladých akosi nepribúda. Vlani sa tu narodilo len šesť bábätiek, zato však sa na poslednej ceste rozlúčili až so sedemástimi spoluobčanmi.

Najstarším Lysičanom je Fridrich Istok, ktorý tento týždeň (10. júna) oslaví svoje 91. narodeniny, najmladšia je Anetka Murariková, tá mala 24. mája iba mesiac.

Pripravila: Eva BUČOVA
Foto: autorka, archív